

IJSLAND

'Iedereen draagt hier een boek in zijn buik'

Tweemaal was schrijfster Monica Boschman in IJsland. De eerste keer zag ze de oppervlakte, met kraters, watervallen en ijsmeren. Later keerde ze terug om de magie van het land te vatten. En om te schrijven natuurlijk.

Wanneer ik midden in de nacht de tent uit kruip om te plassen, heb ik geen zaklamp nodig. De nacht beperkt zich in juli tot drie uur schemer. Drie weken hebben we om het eiland rond te reizen, 1.339 kilometer over de ringweg. We lopen door het vulkaanlandschap van Landmannalaugar, bezoeken de watervallen Gullfoss en Dettifoss en het ijsmeer Jökulsárlón. Ik fotografeer kraters, geisers en fjorden.

Na deze reis blijf ik lezen over IJsland. Waarom voelt een eiland dat geologisch zo jong is, als de oudste plek waar ik ooit was? Waarom kan ik de magie niet in pixels vangen? Steeds hoor ik de woorden van een IJslandse man: 'Iedereen schrijft, wat moet je anders op die lange avonden in de winter.' Er is zelfs een IJslands spreekwoord voor: 'Ad ganga með bok í maganum.' Het betekent: 'Iedereen draagt hier een boek in zijn buik.'

Rotsen vol ijspegels

Anderhalf jaar later keer ik in de winter terug, op een plek vier uur weg van Reykjavik en de gouden cirkel. Een binnenlandse vlucht brengt me naar Egilsstadir, vandaaruit reis ik naar Skriduklaustur. Op deze plek in Oost-IJsland woonde en werkte de schrijver Gunnar Gunnarsson (1889-1975). In zijn hoeve mag ik een maand werken aan mijn novelle, in een vallei met twintig boerderijen. Ochtend na ochtend zie ik hoe het pas na tien uur wat lichter wordt. Elke middag rond drie uur hoe het donker wordt. Het grootste deel van de dag gebruik ik om te schrijven. Tijdens wandelingen lokken IJslandse paarden me met hun bouw en blikken. Ik steek beekjes over en kom langs rotsen

Bruarfoss, wie is de architect?

Oog in oog een naamloos herkennen

'IJslandse paarden lokken me met hun bouw en blikken'

Overall in het landschap Grýlukerti, kaarsen van Grýla

Jökulsárlón,
drijvend ijs
in magisch
blauw

'Honderden foto's,
tot mijn vingers zo
koud zijn dat ik
moet huilen'

Steeds nieuwe
kleuren, een
andere wereld

vol ijspegels: groen, blauw, bruin. Honderden foto's, tot mijn vingers zo koud zijn dat ik moet huilen.

Vlokken als hondenpootjes

Een keer in de week ga ik naar de dichtstbijzijnde supermarkt. Veertig kilometer heen, veertig kilometer terug. Mijn chauffeur heet Skuli. 'Van wie zijn al die paarden? Waren er vroeger wel bomen? Hoe denkt een IJslander?' Hij lacht om mijn vragenvuur en leert me IJslandse woorden.

Hundslappadriva voor sneeuw met grote zachte vlokken die als hondenpootjes uit de lucht dwarrelen. Grýlukerti voor ijspegels. Letterlijk betekent het kaarsen van Grýla, een monsterlijke vrouw uit de sagen.

Nu durf ik het te vragen: 'Geloof jij in het Hudavolk met elfen en trollen? Worden wegen echt verlegd om elfen niet te storen?' Skuli zegt: 'Het hoort gewoon bij ons en bij dit land. Het gaat niet om wel of niet geloven.' Op de toegangsdeur van de supermarkt staat een gedicht van Bragi Björnsson over lucht, water en spiegeling. De laatste regel: 'Niemand ziet wat er aan de hand is.' Zijn poëzie en sagen nodig om iets van IJsland te begrijpen?

Paarden, schapen en liefdes

Eind januari ben ik in de vallei gast op het winterfeest Þorrablót, ter ere van de Noorse god Thor. Voordrachten, cabaret en muziek. Ik versta bijna niets, maar weet dat het over paarden, schapen en liefdes gaat.

We zitten aan lange tafels, met wodka en traditionele gerechten op houten planken. Sterk gerookt lamsvlees, gedroogde vis, puree. Weinig mensen eten van de witte blokjes. Skuli zegt: 'Je bent hier pas

echt geweest als je dit hebt gegeten.' Het is haaienvlees, gefermenteerd volgens oud recept, eigenlijk gewoon verrot. Ik proef en het valt mee, al heeft het een sterke smaak, niet vergelijkbaar met eten dat ik ken.

'Hundslappadriva betekent grote zachte sneeuwvlokken als hondenpootjes'

De smaak van haai

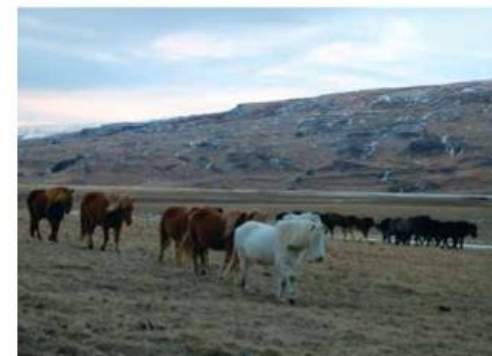
's Nachts wordt de smaak sterker. Overheersend. Is het de haai of de gedachte eraan? Ik drink sap en eet nog wat. Niets helpt. Voor het eerst van mijn leven spoel ik met monddwater, het is door de vorige bewoner achtergelaten in de badkamer. Vanaf dat moment proef ik menthol én haai. De uren erna droom ik van het Hudavolk. De volgende dag vertrek ik, mijn maand is om. Het kleine vliegveld van Egilsstadir is overvol, door een sneeuwstorm zijn enkele vluchten uitgevallen.

'IK BEN IN IJSLAND GEWEEST'

Nu zeg ik het hardop. De eerste keer zag ik zijn showballet. De tweede keer liet hij me in kraters, onder het ijs en achter de waterval kijken. Ik hoef het land nu niet meer te begrijpen, ik hoef er alleen maar te zijn. Ik ging er weg, het boek in mijn buik op papier.

Meer van Monica op www.mbccommunicatie.nl

In mijn vallei
meer paarden
dan mensen

De hoeve
van Gunnar
Gunnarsson,
museum over
zijn werk en
leven

